

Tekstitaidot: Kielenhuolto

Oikeinkirjoitus: yhdyssanat

Mikä on yhdyssana?

Suomen kielessä on paljon **yhdyssanoja**. Yhdyssana on sana, jonka osat muodostavat merkityskokonaisuuden eli **vakiintuneen termin**. Yhdyssanassa on perusosa ja määriteosa: esimerkiksi sanan *ruokakauppa* perusosa on *kauppa* ja määriteosa *ruoka*.

ruokakauppa

aamupala

konserttiyleisö

sähköposti

kielitaitotesti

syntymäpäiväonnittelut

Vakiintunut termi

Vakiintuneella termillä on tarkka merkitys.

Yhdyssanat ovat usein vakiintuneita termejä, ja ne ilmaisevat yhtä tiettyä käsitettä.

Mikä ero?

iso varvas vs. isovarvas

ranta kuntoon vs. rantakuntoon

Suomen linna vs. Suomenlinna

äidin kieli vs. äidinkieli

talon poika vs. talonpoika

harmaa lokki vs. harmaalokki

tuore juusto vs. tuorejuusto

märkä puku vs. märkäpuku

Kaksi substantiivia perusmuodossa

Useimmiten yhdyssanan osina on **kaksi substantiivia perusmuodossa.**

paloauto
penkkiurheilu
rautakauppa
farkkutakki

Lisäksi ilmaukset, joiden ensimmäinen osa ei ole itsenäinen sana, kirjoitetaan aina yhteen.

yhdyssana
uutislähetys
naisurheilija

Ensimmäinen sana genetiivissä 1/2

Erikseen:

- Kun viitataan **konkreettisesti** tiettyyn asiaan.

tämän kirjaston hoitaja
kolmannen luokan opettaja
minun äidin kieli

Yhteen:

- Kun sana on **vakiintunut termi**.

kirjastonhoitaja
luokanopettaja
äidinkieli
karjalanpiirakka
kädentaidot
kansainvälinen

Ensimmäinen sana genetiivissä 2/2

Erikseen:

- **Kielten nimet kirjoitetaan erikseen...**

suomen kieli

englannin kieli

Yhteen:

- **...mutta niistä muodostetut adjektiivit yhteen.**

suomenkielinen

englanninkielisessä

Ensimmäinen sana adjektiivi

Erikseen:

- Kun sanaparin alkuosassa on adjektiivi, joka **kuvailee** substantiivia.

harmaa lokki (*lokki, joka on harmaa*)
tuore juusto (*juusto, joka on tuore*)

Yhteen:

- Kun sana on **vakiintunut termi**.

harmaalokki (*lintulaji*)

tuorejuusto (*tietyn tyyppinen juusto*)

Viimeinen sana muodostettu verbistä

Yleensä erikseen:

- Jos sanan loppuosan verbistä on muodostettu **minen-muoto**.

maasta muuttaminen
kunnossa pitäminen

Yhteen:

- Jos sanan loppuosa on muodostettu verbistä muulla tavalla.

maastamuutto
kunnossapito

Kyseessä on usein vakiintunut termi.

Sanaparin loppuosassa partisiippimuoto

(esim. oleva, ollessa, ottaen, ottamatta, mainittu)

Yleensä erikseen:

- **Partisiippimuodon** sisältävät sanaparit.

voimassa oleva
suuntaa antava
edellä mainittu
käsien tehty
huomioon ottaen
lukuun ottamatta

Yhteen:

- Jos kokonaisuuden merkitys on adjektiivinomainen ja **kuvaileva**.

poissaoleva katse
paikkansapitämätön väite

Mikä on sanaliitto?

Sanat voivat muodostaa kokonaisuuden, vaikka niitä ei kirjoiteta yhteen. Muista kirjoittaa nämä **sanaliitot aina erikseen!**

niin kuin
ikään kuin
ennen kuin

sen sijaan
sitä paitsi

itse asiassa
eri lailla

alun perin
koko ajan

käsi kädessä
paikan päällä

totta kai
muun muassa

©2023 Paula Hongisto

Tekstitaidot: Kielenhuolto. Oikeinkirjoitus: yhdyssanat –materiaali, kesäkuu 2023, jonka tekijä on Paula Hongisto (HY), on lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisensillä](#). Materiaali on saatavilla osoitteessa [Kielibuusti.fi](https://kielibuusti.fi).